

Kohtulahendite kogumik

EUROOPA KOHTU OTSUS (neljas koda)

19. oktoober 2017*

Eelotsusetaotlus – Direktiiv 92/43/EMÜ – Looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse – Rakendusotsus (EL) 2015/72 – Atlandi biogeograafilises piirkonnas asuvate ühenduse tähtsusega alade loetelu – Ala pindala vähendamine – Teaduslik viga – Kehtivus

Kohtuasjas C-281/16,

mille ese on ELTL artikli 267 alusel Raad van State (kõrgeima halduskohtuna tegutsev riiginõukogu, Madalmaad) 18. mai 2016. aasta otsusega esitatud eelotsusetaotlus, mis saabus Euroopa Kohtusse 20. mail 2016, menetluses

Vereniging Hoekschewaards Landschap

versus

Staatssecretaris van Economische Zaken,

EUROOPA KOHUS (neljas koda),

koosseisus: koja president T. von Danwitz, kohtunikud C. Vajda, E. Juhász, K. Jürimäe ja C. Lycourgos (ettekandja),

kohtujurist: J. Kokott,

kohtusekretär: vanemametnik L. Hewlett,

arvestades kirjalikus menetluses ja 11. mai 2017. aasta kohtuistungil esitatut,

arvestades seisukohti, mille esitasid:

- Vereniging Hoekschewaards Landschap, esindajad: *advocat* A. Jonkhoff ja *advocat* W. Zwier,
- Madalmaade valitsus, esindajad: K. Bulterman, B. Koopman ja C. S. Schillemans,
- Euroopa Komisjon, esindajad: E. Manhaeve ja C. Hermes,

olles 15. juuni 2017. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

* Kohtumenetluse keel: hollandi.

otsuse

- 1 Eelotsusetaotlus käsitleb komisjoni 3. detsembri 2014. aasta rakendusotsuse (EL) 2015/72, millega võetakse vastu Atlandi biogeograafilises piirkonnas asuvate ühenduse tähtsusega alade loetelu kaheksas uuendatud versioon (ELT 2015, L 18, lk 385), kehtivust.
- 2 Taotlus on esitatud vaidluses Vereniging Hoekschewaards Landschapi ja Staatssecretaris van Economische Zakeni (majandusküsimuste riigisekretär, Madalmaad) (edaspidi „riigisekretär“) vahel selle üle, kas otsus, millega vähendatakse erikaitseala pindala, on õiguspärase.

Õiguslik raamistik

Liidu õigus

Direktiiv 92/43/EMÜ

- 3 Nõukogu 21. mai 1992. aasta direktiivi 92/43/EMÜ looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse kohta (EÜT 1992, L 206, lk 7; ELT eriväljaanne 15/02, lk 102), mida on muudetud nõukogu 20. novembri 2006. aasta direktiiviga 2006/105/EÜ (ELT 2006, L 363, lk 368) (edaspidi „elupaikade direktiiv“), artikkel 1 on sõnastatud nii:

„Käesolevas direktiivis kasutatakse järgmisi mõisteid:

- a) *kaitse* – meetmete kogum, mis on vajalik looduslike elupaikade ja looduslike looma- ja taimeliikide populatsioonide soodsa kaitsestaatuse säilitamiseks või taastamiseks punktide e ja i määratluste kohaselt;

[...]

- e) *loodusliku elupaiga kaitsestaatuse* – looduslikku elupaika ja selle tüüpilisi liike mõjutavate tegurite summa, mis võib mõjutada selle pikaajalist looduslikku levikut, struktuuri ja funktsioone ning selle tüüpiliste liikide pikaajalist säilimist artiklis 2 nimetatud territooriumil.

Loodusliku elupaiga kaitsestaatust loetakse soodsaks, kui:

- selle looduslik levila ja alad, mida see levila piires katab, on muutumatud või laienemas,
- selle pikaajaliseks säilimiseks vajalik eriomane struktuur ja funktsioonid on praegu ja tõenäoliselt ka lähitulevikus olemas

ja

- selle tüüpiliste liikide kaitsestaatuse on soodne punkti i määratluse kohaselt;

[...]

- i) *liigi kaitsestaatuse* – asjaomast liiki mõjutavate tegurite summa, mis pikema aja jooksul võib mõjutada liigi levikut ja populatsiooni arvukust artiklis 2 nimetatud territooriumil.

Kaitsestaatust loetakse soodsaks, kui:

- asjaomase liigi populatsiooni dünaamika andmed näitavad, et liik on oma looduslikus elupaigas elujõuline püsinud pikema aja jooksul

ja

- liigi looduslik levila ei ole vähenemas ega ei vähene ka lähitulevikus

ning

- selle liigi populatsiooni pikaajaliseks säilimiseks on olemas piisavalt suur elupaik, mis tõenäoliselt ka tulevikus ei vähene;

[...]

- k) *ühenduse tähtsusega ala* – ala, mis annab olulise panuse I lisa loodusliku elupaigatüübi või II lisa liigi soodsa kaitsestaatuse säilimisele või taastamisele selles biogeograafilises piirkonnas või nendes biogeograafilistes piirkondades, kuhu see alal kuulub, ning võib oluliselt kaasa aidata ka artiklis 3 nimetatud Natura 2000 sidususele ning/või aitab oluliselt kaasa asjaomase biogeograafilise piirkonna või asjaomaste biogeograafiliste piirkondade bioloogilise mitmekesisuse säilitamisele.

[...]

- l) *erikaitseala* – ühenduse tähtsusega ala, mille liikmesriik on määranud õigus- ja haldusaktide ja/või lepingu alusel ning kus kohaldatakse vajalikke kaitsemeetmeid, et säilitada või taastada nende looduslike elupaikade ja/või liikide populatsioonide soodsat kaitsestaatust, mille jaoks ala on määratud;

[...]“

- 4 Elupaikade direktiivi artiklis 2 on sätestatud:

„1. Käesoleva direktiivi eesmärk on looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitsmisega kaasa aidata bioloogilise mitmekesisuse säilimisele liikmesriikide Euroopa territooriumil, kus kohaldatakse [EL toimimise lepingut].

2. Käesoleva direktiivi kohaselt võetud meetmed on kavandatud ühenduse tähtsusega looduslike elupaikade ning looduslike looma- ja taimeliikide soodsa kaitsestaatuse säilitamiseks või taastamiseks.

3. Käesoleva direktiivi kohaselt võetud meetmetes võetakse arvesse majanduslikke, sotsiaalseid ja kultuurilisi vajadusi ning piirkondlikke ja kohalikke iseärasusi.“

- 5 Direktiivi artikli 3 lõike 1 esimeses lõigus on ette nähtud:

„Luuakse Euroopa erikaitsealade sidus ökoloogiline võrgustik Natura 2000. See võrgustik, mis koosneb aladest, kus esinevad I lisa loetletud looduslikud elupaigatüübid ja II lisa loetletud liikide elupaigad, võimaldab säilitada või vajaduse korral taastada asjaomaste looduslike elupaigatüüpide ja liikide elupaikade soodsat kaitsestaatust nende looduslikul levilal.“

6 Nimetatud direktiivi artiklis 4 on sätestatud:

„1. Iga liikmesriik esitab III lisas (1. etapp) sätestatud kriteeriumide ja asjakohase teadusinfo alusel alade loetelu, kus märgitakse, milliseid kohalikke I lisas nimetatud looduslikke elupaigatüüpe ja II lisas nimetatud liike alal esineb. [...] Vajaduse korral teevad liikmesriigid artiklis 11 nimetatud järelevalve tulemuste alusel ettepanekuid loetelu muutmiseks.

[...]

2. Komisjon kehtestab kokkuleppel kõikide liikmesriikidega III lisas (2. etapp) sätestatud kriteeriumide alusel ja artikli 1 punkti c alapunktis iii nimetatud kõigi üheksa biogeograafilise piirkonna ja artikli 2 lõikes 1 nimetatud kogu territooriumi kohta liikmesriikide esitatud loeteludel põhineva ühenduse jaoks oluliste alade esialgse loetelu, märkides alad, kus on üks või mitu esmatähtsat looduslikku elupaigatüüpi või esmatähtsat liiki.

[...]

Ühenduse jaoks olulisteks aladeks valitud alade loetelu kinnitab komisjon artiklis 21 sätestatud korras, märkides alad, kus esineb üks või mitu esmatähtsat elupaigatüüpi või esmatähtsat liiki.

[...]

4. Kui ala on lõikes 2 sätestatud korras kinnitatud ühenduse tähtsusega alaks, määravad asjaomased liikmesriigid ala erikaitsealaks võimalikult kiiresti, kuid hiljemalt kuue aasta jooksul, kehtestades prioriteedid lähtuvalt sellest, kui tähtis ala on I lisas nimetatud looduslike elupaigatüüpide või II lisas nimetatud liikide soodsa kaitsestaatuse säilitamise või taastamise ja Natura 2000 sidususe seisukohast, ning pidades silmas ala ähvardavat kahjustamist või hävitamist.

[...]“

7 Elupaikade direktiivi artikkel 9 on sõnastatud järgmiselt:

„Komisjon vaatab artiklis 21 sätestatud korras korrapäraselt läbi Natura 2000 võrgustiku panuse artiklites 2 ja 3 sätestatud eesmärkide saavutamisel. Sellega seoses võib kaaluda mõne erikaitseala loetelust väljaarvamist, kui looduslik areng, mis on artiklis 11 sätestatud järelevalve tulemus, seda võimaldab.“

8 Direktiivi artikkel 11 on sõnastatud järgmiselt:

„Liikmesriigid teostavad artiklis 2 nimetatud looduslike elupaikade ja liikide kaitsestaatuse järelevalvet, pöörates erilist tähelepanu esmatähtsatele looduslikele elupaigatüüpidele ja esmatähtsatele liikidele.“

9 Direktiivi III lisas on kindlaks määratud ühenduse tähtsusega aladeks sobivate alade valiku kriteeriumid (edaspidi „ühenduse tähtsusega alad“) ja nende määramine erikaitsealadeks. Konkreetsemalt seisnevad 1. etapiga seotud kriteeriumid „[a]lade suhtelise tähenduse siseriiklik[us] hindami[ses] iga I lisa loodusliku elupaigatüübi ja II lisa liigi osas (sealhulgas esmatähtsad looduslikud elupaigatüübid ja esmatähtsad liigid)“; see lisa sisaldab järgmist:

„A. Ala hindamiskriteeriumid I lisas nimetatud looduslike elupaigatüüpide osas

- a) Elupaigatüübi esindavuse aste sellel alal.
- b) Loodusliku elupaigatüübi pindala konkreetsel alal võrreldes kõnealuse loodusliku elupaigatüübi üldpindalaga riigi territooriumil.
- c) Kõnealuse loodusliku elupaigatüübi struktuuri ja funktsioonide säilimise aste ning taastamisvõimalused.

d) Ala väärtuslikkuse üldhinnang loodusliku elupaigatüübi kaitsest lähtuvalt.

B. Ala hindamiskriteeriumid II lisas nimetatud liikide osas

- a) Alal esinevate liikide populatsiooni suurus ja tihedus võrreldes kogu riigi territooriumil esinevate populatsioonidega.
- b) Kõnealuse liigi seisukohast tähtsate elupaigatunnuste kaitse aste ja taastamisvõimalused.
- c) Alal esinevate liikide populatsiooni isolatsiooniate võrreldes liigi loodusliku levilaga.
- d) Ala väärtuslikkuse üldhinnang asjaomaste liikide kaitse seisukohast.“

Elupaikade direktiivi artikli 4 lõike 2 kolmanda lõigu alusel vastu võetud komisjoni otsused

- 10 Madalmaade Kuningriigi ettepanekul määras komisjon oma 7. detsembri 2004. aasta otsusega 2004/813/EÜ, millega võetakse vastavalt nõukogu direktiivile 92/43/EMÜ vastu Atlandi biogeograafilises piirkonnas asuvate ühenduse tähtsusega alade loetelu (ELT 2004, L 387, lk 1), Haringvlieti ala (Madalmaad) pindalaga 11 108 hektarit (ha) ühenduse tähtsusega alaks (kood NL1000015).
- 11 Atlandi biogeograafilises piirkonnas asuvate ühenduse tähtsusega alade loetelu seitse järgmist uuendatud versiooni sisaldasid alati Haringvlieti ala sama suure pindalaga.
- 12 Seevastu oli komisjon rakendusotsuses 2015/72, millega võeti vastu loetelu kaheksas uuendatud versioon, säilitanud Haringvlieti alast ühenduse tähtsusega alana üksnes 10 988 hektari suuruse ala.

Madalmaade õigus

- 13 25. mai 1998. aasta Natuurbeschermingswet 1998 (edaspidi „1998. aasta looduskaitseeadus“) artikli 10a lõikes 1 on sätestatud:

„Minister määrab [elupaikade] direktiivi rakendamiseks kindlaks alad.“

Põhikohtuasi ja eelotsuse küsimus

- 14 Eelotsusetaotlusest nähtub, et Leenheerenpolder on umbes 110 hektari suuruse pindalaga polder, mis oli osa Haringvlieti alast, kui see kanti otsusega 2004/813 Atlandi biogeograafilises piirkonnas asuvate ühenduse tähtsusega alade loetellu; seda võimaluste tõttu, mida see polder pakkus looduslike elupaigatüüpide ja liikide taastamiseks, mis olid muu hulgas Haringvlietil kui ühenduse tähtsusega alal olemas. Nimelt oli plaanitud, et Leenheerenpolder, mis oli põllumajanduslik maa ja kus ei olnud looduslikke elupaigatüüpe ega liike – kes muidu on Haringvlieti ühenduse tähtsusega alal kaitstud liikide hulgas –, muudetakse poldrialast tagasi veega täitunud alaks, st tõusust ja mõõnast mõjutatud looduslikuks alaks, et arendada selle potentsiaali.
- 15 Madalmaade Kuningriik määras 4. juuli 2013. aasta otsuses 1998. aasta looduskaitseeaduse artikli 10a alusel Haringvlieti erikaitsealaks, kuid jättis sealt välja Leenheerenpolderi. Raad van State (kõrgeima halduskohtuna tegutsev riiginõukogu, Madalmaad) tühistas viidatud otsuse 1. oktoobri 2014. aasta otsusega osas, mille kohaselt ei kuulunud Leenheerenpolder enam selle erikaitseala koosseisu. See kohus leidis, et kuna Leenheerenpolder oli osa Haringvlieti ühenduse tähtsusega alast ja komisjon lähtus alates otsusest 2004/813 just nendest piiridest, oleks Madalmaade Kuningriik pidanud elupaikade direktiivi artikli 4 lõiget 4 rakendades hõlmama kõnealuse poldri ka Haringvlieti erikaitsealasse.
- 16 Madalmaade Kuningriik tegi 2013. aasta oktoobris komisjonile ettepaneku jätta Leenheerenpolder Haringvlieti ühenduse tähtsusega alast välja ja seega vähendada Haringvlieti ala pindala.

- 17 Komisjon palus 10. septembri 2014. aasta kirjas sellelt liikmesriigilt täiendavaid selgitusi Haringvlieti ühenduse tähtsusega ala pindala vähendamise kava kohta.
- 18 Riigisekretär teatas 30. septembri 2014. aasta kirjas komisjonile, et Leenheerenpolder ei sisalda loodusväärtusi ja et esialgsest kavast täita see polder uuesti veega loobuti seetõttu, et Haringvlieti ühenduse tähtsusega ala selliste osade nagu Beningerwaard, Tiengemeteni ja teiste väiksema suurusega poldrite märgalade taastamine on selle ühenduse tähtsusega ala säilitamise eesmärkide saavutamiseks piisav. Riigisekretär lisas kirjas, et polderi veega täitmise kavast loobuti poliitilistel, sotsiaalsetel ja eelarvelistel põhjustel.
- 19 Komisjoni teenistused vastasid 24. oktoobri 2014. aasta kirjas, et nad nõustuvad Haringvlieti ühenduse tähtsusega ala muutmise ettepanekuga, võttes esiteks arvesse seda, et Madalmaade asutused on Haringvlieti ala taastamispotentsiaali edasi arendanud ala muudes paikades, ja teiseks asjaolu, et teistes paikades on teatav arv taastamismeetmeid juba võetud või ette nähtud. Komisjon leidis selles kirjas, et esialgset ettepanekut, mille kohaselt tuleb Leenheerenpolderi ala võtta Haringvlieti ühenduse tähtsusega ala koosseisu, tuleb pidada „teaduslikuks veaks“.
- 20 Komisjoni rakendusotsuse 2015/72 kohaselt sisaldab Atlandi biogeograafilises piirkonnas asuvate ühenduse tähtsusega alade loetelu endiselt Haringvlieti ala, kuid sellest on välja jäetud Leenheerenpolder.
- 21 Riigisekretär määras 28. aprilli 2015. aasta otsuses 1998. aasta looduskaitseaduse artikli 10a lõike 1 alusel ja rakendusotsuse 2015/72 täitmiseks Haringvlieti ühenduse tähtsusega ala erikaitsealaks, jättes sealt välja Leenheerenpolderi.
- 22 Vereniging Hoekscheewaards Landschap leidis, et sellel poldril on ainulaadne potentsiaal estuaari looduskeskkonna taastamiseks – mis samas ülejäänud Haringvlieti ühenduse tähtsusega alal puudub –, ja esitas 28. aprilli 2015. aasta otsuse peale Raad van Statele (kõrgeima halduskohtuna tegutsev riiginõukogu) kaebuse.
- 23 Raad van State (kõrgeima halduskohtuna tegutsev riiginõukogu) rõhutab, et riigisekretäri väitel seisneb teaduslik viga asjaolus, et ajal, mil ta tegi Haringvlieti ala ühenduse tähtsusega alade loetellu kandmise ettepaneku, eeldas ta ekslikult, et Leenheerenpolder ei olnud selle ala säilitamiseesmärkide saavutamiseks mitte üksnes sobiv, vaid ka hädavajalik. Kõnealune kohus soovib teada, kas niisugustel asjaoludel võib juhul, kui Madalmaade Kuningriigi taotlus tugineb piisavale teabele, ala vähendamist põhjendada sellise põhjusega.
- 24 Neil asjaoludel otsustas Raad van State (kõrgeima halduskohtuna tegutsev riiginõukogu) menetluse peatada ja esitada Euroopa Kohtule järgmise eelotsuse küsimuse:
- „Kas rakendusotsus [2015/72] kehtib osas, milles selle otsusega lisatakse Atlandi biogeograafilise piirkonna ühenduse tähtsusega alade loetelusse ala „Haringvliet“, kuid ilma Leenheerenpolder’ita?“

Eelotsuse küsimuse analüüs

- 25 Eelotsusetaotluse esitanud kohus soovib oma küsimusega sisuliselt teada, kas Haringvlieti ala pindala vähendamine Leenheerenpolderi väljaarvamise tõttu on kehtiv, kui ala võeti esialgsesse loetellu teadusliku vea tõttu.
- 26 Kõigepealt tuleb märkida, et käesolev kohtuasi ei kuulu elupaikade direktiivi artikli 9 kohaldamisalasse, mille kohaselt võib mõne erikaitseala loetelust välja arvata, „kui looduslik areng, mis on artiklis 11 sätestatud järelevalve tulemus, seda võimaldab“ – niisugusele looduslikule arengule ei ole Madalmaade Kuningriik tuginenud.

- 27 Kuigi komisjon võttis Madalmaade Kuningriigi ettepanekul ja elupaikade direktiivi III lisa kriteeriumide kohaldades Leenheerenpolderi Haringvlieti ühenduse tähtsusega ala koosseisu – arvestades Leenheerenpolderi ala potentsiaali Haringvlieti ühenduse tähtsusega ala looduslike elupaigatüüpide ja seal olevate liikide taastamiseks –, põhjendas ta Leenheerenpolderi väljaarvamist Haringvlieti ühenduse tähtsusega alast rakendusotsuses 2015/72 sellega, et Leenheerenpolderi esialgne võtmine Haringvlieti ühenduse tähtsusega ala koosseisu põhines teaduslikul veal.
- 28 Euroopa Kohtule esitatud eelotsuse küsimusele vastamiseks tuleb seega analüüsida, kas elupaikade direktiivi kohaselt on komisjonil lubatud puudutatud liikmesriigi ettepanekul vähendada ühenduse tähtsusega ala pindala juhul, kui ala esialgne kandmine ühenduse tähtsusega alade loetellu põhines teaduslikul veal; vajaduse korral tuleb analüüsida ka seda, kas põhikohtuasjas kõnealust ala vähendamist võib õiguspäraselt põhjendada niisuguse veaga.
- 29 Siinkohal tuleb märkida, et Euroopa Kohus on juba sedastanud seoses nõukogu 2. aprilli 1979. aasta direktiiviga 79/409/EMÜ loodusliku linnustiku kaitse kohta (EÜT 1979, L 103, lk 1; ELT eriväljaanne 15/01, lk 98), et kui erikaitseala määramise käigus komisjonile teabe edastamisel on tehtud viga, võib see tuua kaasa vea parandamisest tingitult erikaitseala pindala vähendamise (vt selle kohta kohtuotsus, 25.11.1999, komisjon vs. Prantsusmaa, C-96/98, EU:C:1999:580, punkt 55). Selle kohtuotsuse aluseks olnud kohtuasjas asus Euroopa Kohus seisukohale, et kui pindala suuruse märkimisel on tehtud haldustehniline viga, võib seda asjaomase erikaitseala pindala muutes parandada.
- 30 Kui elupaikade direktiivis puuduvad erisätted, tuleb pealegi asuda seisukohale, et ühenduse tähtsusega alade loetelu muutmine, milleks liikmesriigid teevad komisjonile selle direktiivi artikli 4 lõike 1 kohaselt ettepanekuid, võib hõlmata ala pindala vähendamist, kasutades sama menetlust nagu ala sellesse loetellu kandmisel (vt analoogia alusel kohtuotsus, 3.4.2014, Cascina Tre Pini, C-301/12, EU:C:2014:214, punkt 26).
- 31 Siinkohal tuleb märkida, et niisuguse ühenduse tähtsusega alade esialgse loetelu koostamiseks, mille alusel võidakse luua Euroopa erikaitsealade sidus ökoloogiline võrgustik, peab komisjonil olema ammendav loetelu aladest, mis pakuvad siseriiklikul tasandil olulist ökoloogilist huvi direktiivi eesmärgi seisukohast, milleks on looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse (kohtuotsus, 7.11.2000, First Corporate Shipping, C-371/98, EU:C:2000:600, punkt 22).
- 32 Ainult nii on võimalik saavutada elupaikade direktiivi artikli 3 lõike 1 esimeses lõigus sätestatud eesmärk säilitada või vajaduse korral taastada asjaomaste looduslike elupaigatüüpide ja liikide elupaikade soodsat kaitsestaatust nende looduslikul levilal, mis võib ulatuda üle ühe või mitme Euroopa Liidu sisepiiri. Direktiivi artikli 1 punktidest e ja i koostoimes sama direktiivi artikli 2 lõikega 1 ilmneb, et loodusliku elupaiga või liigi soodsa kaitsestaatuse hindamisel tuleb lähtuda liikmesriikide kogu Euroopa territooriumist, kus kohaldatakse aluslepingut (kohtuotsus, 7.11.2000, First Corporate Shipping, C-371/98, EU:C:2000:600, punkt 23).
- 33 Elupaikade direktiivi artikli 4 lõike 1 kohaselt teeb aga asjaomane liikmesriik direktiivi III lisas sätestatud kriteeriumide ja asjakohase teadusinfo alusel ettepaneku ala loetellu kandmiseks. Kui võtta arvesse käesoleva kohtuotsuse punktis 29 osundatud kohtupraktikat, ilmneb, et ühenduse tähtsusega ala pindala vähendamine võib vajaduse korral olla põhjendatud sellega, kui asjakohases teadusinfos leidub viga – selle vea esinemine peab samuti olema teaduslikult tõendatud.
- 34 Kõnealust tõlgendust kinnitab Euroopa Kohtu praktika, mille kohaselt ei pea asjatult jätkama looduslike elupaikade ja liikide kaitse seisukohast tarbetuks osutuvate ressursside kasutamist selle ala haldamiseks (vt selle kohta kohtuotsus, 3.4.2014, Cascina Tre Pini, C-301/12, EU:C:2014:214, punkt 28).

- 35 Kuigi on õige, et liikmesriikidel on teatav kaalutlusruum, kui nad teevad elupaikade direktiivi artikli 4 lõike 1 alusel niisuguste alade loetelu kohta ettepanekuid, mida võidakse määrata ühenduse tähtsusega aladeks (kohtuotsus, 3.4.2014, Cascina Tre Pini, C-301/12, EU:C:2014:214, punkt 27), ei ole neil samasugust kaalutlusruumi siis, kui nad teevad komisjonile ettepaneku vähendada ühenduse tähtsusega ala pindala.
- 36 Nagu märkis ka kohtujurist oma ettepaneku punktis 28, loob ala kandmine loetelusse eelduse, et ala tervikuna on oluline elupaikade direktiivi eesmärgi seisukohast, milleks on looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku ja taimestiku kaitse, ja seetõttu eeldab liikmesriigi ettepanek loetelusse kantud teatava ala pindala vähendamiseks tõendite esitamist selle kohta, et kõnealused maa-alad ei paku selle eesmärgi saavutamiseks siseriiklikul tasandil olulist ökoloogilist huvi. Peale selle võib komisjon ettepaneku vastu võtta ja seda rakendada ainult juhul, kui ta jõuab järeldusele, et need maa-alad ei ole ka liidu kui terviku seisukohast vajalikud.
- 37 Käesolevas kohtuasjas nähtub Euroopa Kohtu käsutuses olevast toimikust, et Madalmaade ametiasutus ei põhjendanud komisjonile esitatud taotlust arvata Leenheerenpolder Haringvlieti ühenduse tähtsusega ala koosseisust välja asjaoluga, et siis, kui elupaikade direktiivi artikli 4 lõike 1 esimese lõigu alusel tehti ettepanek selle kohta, milline on poldri ökoloogiline väärtus ja millised on poldri võimalused aidata kaasa direktiivi artiklites 2 ja 3 sätestatud eesmärkide saavutamisele, tehti viga, vaid asjaoluga, et aastal 2011 otsustati hinnata riigi looduskaitsepoliitika ümber. Eelkõige ei väitnud Madalmaade asutus ühelgi hetkel, et oleks kadunud Leenheerenpolderi potentsiaal looduslike elupaigatüüpide ja asjaomaste liikide taastamiseks, kui muuta see põllumajanduslik ala tõusust ja mõõnast mõjutatud looduslikuks alaks. Pealegi märkis see asutus komisjonile saadetud 30. septembri 2014. aasta kirjas, et kavast arendada poldril loodusväärtusi loobuti poliitilistel, sotsiaalsetel ja eelarvelistel põhjustel, võttes arvesse Haringvlieti ala muudes osades toimunud osalist arengut, mis oli piisav kõnealuse ala eesmärkide saavutamiseks.
- 38 Sellega seoses kinnitas Madalmaade valitsus kohtuistungil, et kui Madalmaade Kuningriik tegi komisjonile ettepaneku Haringvlieti ühenduse tähtsusega ala pindala vähendamiseks, ei põhjendanud ta seda „teadusliku veaga“.
- 39 Teisest küljest ei ole komisjon esitanud Euroopa Kohtule omalt poolt ühtegi teaduslikku tõendit, mis näitaks, et esialgses ettepanekus oli tehtud niisugune viga.
- 40 Järelikult ei saanud komisjon siis, kui ta võttis Atlandi biogeograafilises piirkonnas asuvate ühenduse tähtsusega alade loetelu kaheksanda uuendatud versiooni rakendusotsusega 2015/72 vastu, tugineda õiguspäraselt varem tehtud teaduslikule veale, kui ta kandis Haringvlieti ala ilma Leenheerenpolderita kõnealusesse nimekirja.
- 41 Eeltoodud kaalutlusi arvestades tuleb asuda seisukohale, et rakendusotsus 2015/72 on kehtetu osas, milles selle otsusega lisatakse Atlandi biogeograafilise piirkonna ühenduse tähtsusega alade loetelusse Haringvlieti ala, kuid ilma Leenheerenpolderita.

Kohtukulud

- 42 Kuna põhikohtuasja poolte jaoks on käesolev menetlus eelotsusetaotluse esitanud kohtus pooleli oleva asja üks staadium, otsustab kohtukulude jaotuse liikmesriigi kohus. Euroopa Kohtule seisukohtade esitamise seotud kuludid, välja arvatud poolte kohtukulud, ei hüvitata.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (neljas koda) otsustab:

Komisjoni 3. detsembri 2014. aasta rakendusotsus (EL) 2015/72, millega võetakse vastu Atlandi biogeograafilises piirkonnas asuvate ühenduse tähtsusega alade loetelu kaheksas uuendatud versioon, on kehtetu osas, milles selle otsusega lisatakse loetellu ala „Haringvliet“ (NL1000015), kuid ilma Leenheerenpolderita.

Allkirjad